

Fokal Tedavi Nedir? Prostat Kanserinde Kullanılan Fokal Tedavi Yöntemleri Nelerdir?

Fokal tedavi, prostat kanseri tedavisinde son zamanlarda giderek daha sık kullanılmaya başlayan bir tedavi yöntemidir. Fokal tedavide, prostat bezinin tamamı değil sadece kanserin bulunduğu bölge tedavi edilir. Prostat kanseri erkeklerde en sık görülen kanser türüdür. Her 6 erkekten 1'inde prostat kanseri görülmektedir. Hastalığın görülme sıklığı yaşla birlikte artar. Hastaların çoğu 50 yaş üzerindeki erkeklerdir. Kardeşinde ya da babasında prostat kanseri olanlarda prostat kanseri görülme sıklığı, normal bireylere göre iki kat daha fazladır. Prostat kanserinin bir iyi tarafı, sık görülmesine rağmen, çok öldürücü bir hastalık değildir. Prostat kanserinin küçük bir kısmı ölüme yol açar.

Prostat Kanseri Belirtileri Nelerdir?

Prostat kanseri erken evrede genellikle belirti vermez. kanser bez içinde biraz büyüdü mü, idrar kanalına bası yapar. Bu durumda sık idrara çıkma, geceleri idrara çıkma, idrar yaparken ağrı ve kan gelmesi gibi iyi huylu prostat büyümesinde görülen şikayetler ortaya çıkar. Hastalık daha da ilerleyip kemiklere sıçrarsa, kemiklerde ağrı oluşur. Bazen kemik ağrısı prostat kanserinin ilk belirtisi olabilir. Günümüzde prostat kanseri genellikle, belirgin bir şikayeti olmayan kişilerde yapılan PSA testi ve prostat muayenesi sonucu tespit edilir.

Prostat Kanseri Tanısı Nasıl Konur?

PSA Testi

Prostat kanserinin erken tanısı için, 50 yaşın üzerindeki erkeklere yılda bir kez PSA (Prostat Spesifik Antijen) testi yapılması önerilir. Ancak birinci derece akrabalarda prostat kanseri varsa, kontroller 40 yaşında başlamalıdır. Kan PSA değerinin yüksek olması kanser ihtimalini akla getirir. Ancak her yükseklik kansere olduğu anlamına gelmez. PSA yüksekliği, iyi huylu prostat büyümesi ve prostat iltihabı gibi kanser dışı hastalıklarda da yükselebilir. PSA, nadirin de olsa bazı prostat kanserlerinde yükselmeyebilir.

Makattan Muayenesi

Prostat kanserinde en önemli tanı yöntemlerinden biri de prostat muayenesidir. Prostat muayenesi makattan parmakla yapılır. Ne yazık ki bunun şu an için başka bir yolu yok. PSA düzeyi yüksek olan kişilerde klasik yaklaşım, önce makattan elle muayene yapmak sonra da makattan prostat biyopsisi yapmaktır. Elle muayenede prostat kanserleri hissedilebilir,

Prostat Biyopsisi

Prostat biyopsisi, prostat kanseri tanısı için şarttır. Başka türlü prostat kanseri tanısı konulamaz. Prostat muayenesinde şüpheli bir durum varsa ya da kan PSA düzeyi yüksek ise prostat biyopsisi yapılır. Klasik prostat biyopsisi, makattan girilerek ve bir ultrason eşliğinde yapılır. Ultrason ile prostat görülür, ancak kanser görülmez. Prostatın çeşitli yerlerinden rastgele parçalar (en az 12 tane) alınır. Alınan bu parçalar patoloji bölümünde incelenir. Bu incelenme neticesinde, kanserin var olup olmadığı söylenir. Kanser varsa, kanser Gleason (Glison okunur) skoru denilen bir derecelendirmeye tabi tutulur. Bu derecelendirme sistemi ile kanserin büyüme hızı değerlendirilir. Patoloji uzmanı, kanser hücrelerinin normal hücrelerden farklı görünme derecesine göre 1-5 arasında değişen bir puan verir. Daha sonra da en sık görülen iki puanı toplanır ve toplam skor elde edilir. Bu yüzden patoloji raporlarında, Gleason skoru 4+3, 3+5, 4+5 gibi ikili değerler görülür. Bu değerlerin toplamı 5-10 arasında değişir. Gleason skoru 5 en yavaş, Gleason skoru 10 ise en hızlı (agresif, saldırgan, kötü) kanser tipini gösterir. Prostat kanserinde Gleason skoru kanserin derecesini

(grade) gösterir ve kanser hücrelerinin büyüme hızı ve metastaz yapma ihtimali konusunda fikir verir.

Prostat Kanserinde Evreleme Nasıl Yapılır?

Kanserin vücuttaki yaygınlığı için hastalığın evresinin belirlenmesi gerekir. Evreleme yapmak için bilgisayarlı tomografi, MR, kemik sintigrafisi ve PET-CT gibi görüntüleme yöntemleri kullanılır. Diğer birçok kanserde olduğu gibi, prostat kanseri de 4 evreye ayrılır. Evre 1 ve 2 de kanser prostat bezinde sınırlıdır, bez dışına çıkmamıştır. Evre 3 de kanser prostat bezi dışına ya da bölgesel lenf düğümlerine sızmıştır. Evre 4 de ise kanser akciğer ya da kemikler gibi uzak organlara metastaz yapmıştır.

Prostat Kanserinde Fokal Tedavi Nedir?

Fokal tedavi kelime olarak bölgesel tedavi anlamına gelir. Yani diğer tedavilerde olduğu gibi, tedavi prostatın tamamına değil, sadece kanserli bölgeye uygulanır. Her prostat kanseri fokal tedaviye uygun olmayabilir. Bu tedavinin uygun olması için, prostat içindeki kanserin küçük olması, prostat dışına çıkmamış olması ve agresif olmaması yani Gleason skoru'nun 7 den küçük olması gerekir. Aşağıda sıralanan nedenlerden dolayı, fokal tedavi günümüzde gittikçe daha sık uygulanmaktadır:

Fokal Tedavi Avantajları Nelerdir?

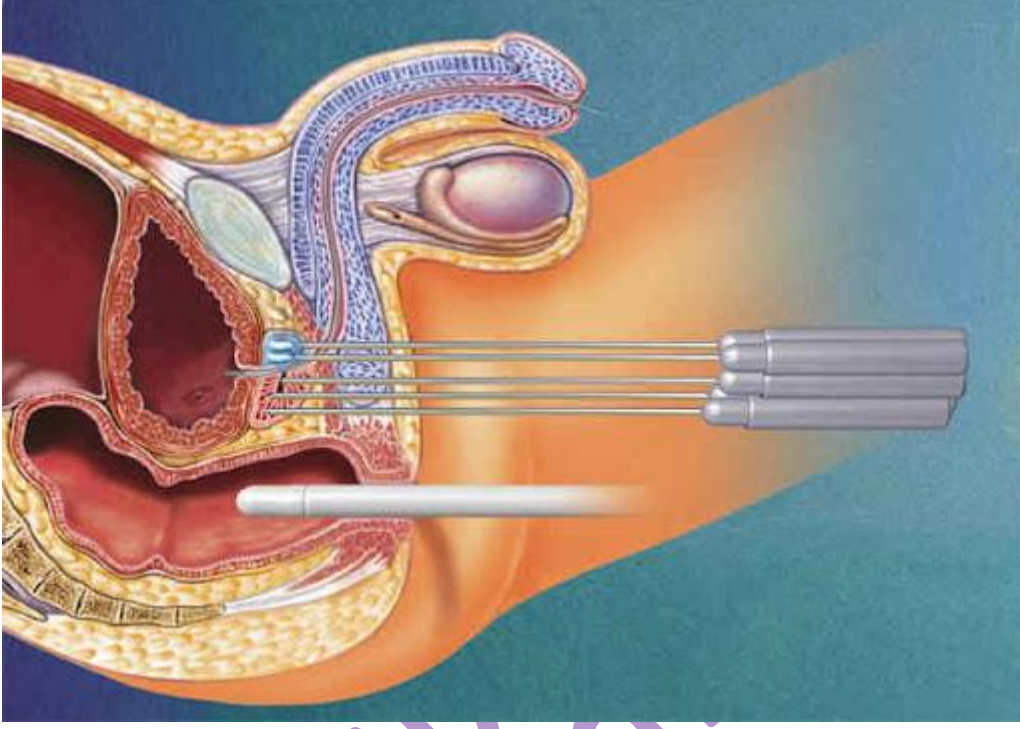
Prostat kanserlerinin çoğu günümüzde artık erken evrede, yani kanser prostat bezi içinde küçük ve metastaz yapmamış iken tespit edilebilmektedir. Bunun nedeni ise, kişilerin bilinçlenmesi, PSA testi ve prostat biyopsinin yaygın olarak kullanılmasıdır.

Prostat kanserlerinin çoğu yavaş seyirli olma özelliğindedir. Yani büyük ihtimalle hastanın ölümüne yol açmayacak kanserlerdir. Bir diğer deyişle, hasta prostat kanserinden değil, prostat kanseriyle ölebilir. Bu hastalara aktif izlem yani bekleyip görme önerilebilir. Ancak, birçok hasta, beklemek yerine tedavi olmayı tercih etmektedir. Prostat kanserinde klasik tedaviler cerrahi ya da radyoterapidir. Ancak, bu tedavilerin yan etkilerinin fazlalığı nedeniyle, bazı hastalar fokal tedaviyi tercih etmektedirler.

Fokal Tedavi Nedir?

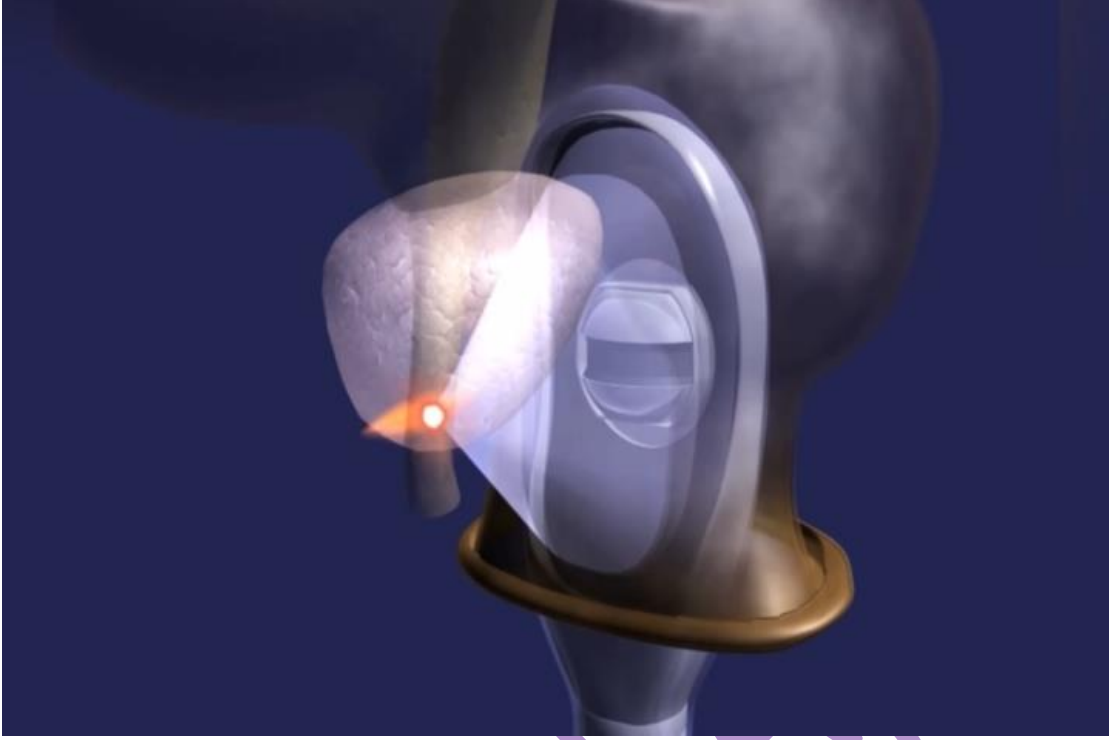
Fokal tedavi türleri arasında kriyoablasyon, HİFU , Lazer ve Nanoknife bulunmaktadır. Bunlar arasında en sık kullanılan kriyoablasyon ve HIFU dur.

Kriyoablasyon (Dondurma)

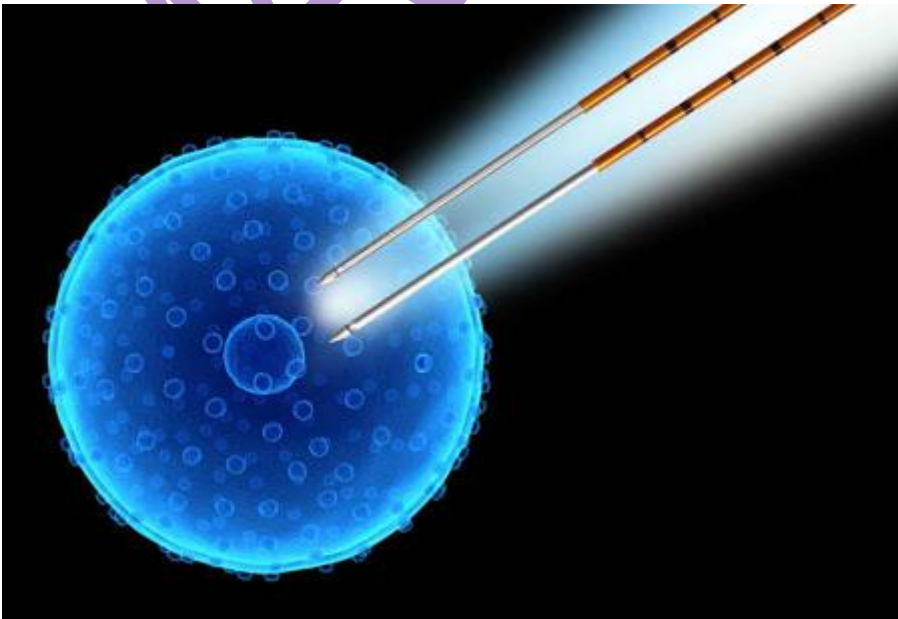
Kriyoablasyon işleminde, ultrason rehberliğinde kanser dokusunun kenarlarına küçük iğneler yerleştirilir. Daha sonra bu iğneler aracılığıyla kanserli doku dondurulur ve kanser hücreleri tahrip edilir. İğnelerin dondurulmasıyla ortaya çıkan buz topu, ultrason, MR ve tomografi ile kolayca görülebilir. Çevredeki sağlam dokular korunarak güvenilir bir şekilde işlem tamamlanır. Genellikle tümörün bulunduğu taraftaki prostat yarısı tamamen dondurulur.

HIFU

HIFU tedavisinde, makattan girilerek prostat bezine ses dalgaları gönderilerek, kanser hücreleri öldürmektedir. Gönderilen ses dalgaları bir mercek aracılığıyla tek bir noktada odaklanır. Bu sayede 80-100 derece ısı elde edilir. Oluşturulan odak, kanserin bulunduğu prostat bölgesinde gezdirilerek kanser hücreleri tahrip edilir. HIFU işleminde hastaya herhangi bir iğne batırılmaz. Isının olduğu odağa yakın normal dokuların hafif de olsa zarar görme ihtimali vardır.

Nanoknife

Medikal Ajans | Örnek Makaledir.

Prostat kanseri tedavisinde kullanılan bir başka fokal tedavi yöntemi de Nanoknife yöntemidir. Bu yöntemin en önemli avantajı, sınırlara ve idrar kanallarına daha az zarar veriyor olmasıdır. Bu yöntemde, 3-4 tane elektrot ultrason eşliğinde prostat bezindeki kanserin çevresine yerleştirilir. Yerleştirilen bu elektrotlara sırayla çok yüksek dozda (3000 volt-50 amper gibi) ancak çok kısa süreli elektrik akımı verilir. Böylece kanser hücrelerinin duvar geçirgenliği bozulur ve canlılıklarını kaybeder.

Özetle; fokal tedavi dendiğinde HIFU, Krioablasyon ve Nanoknife anlaşılmaktadır. Hepsinde amaç, sadece prostat içindeki kanserli bölgeyi yok etmektir. Her prostat kanseri fokal tedavi için uygun değildir. Prostat içindeki kanser küçük, prostat dışına çıkmamış ve Gleason skoru 7 den küçük ise fokal tedavi uygulanabilir.

Medikal Ajans